

[Løvig Simonsen]

for tredje gang, om han vil komme herop på talerstolen og sige, at jeg har uret, at dette ikke slår vores energiplanlægning, vores energipolitik, i stykker. Og hvis energiministeren ikke er til sinds at komme på talerstolen, må jeg være berettiget til at gå ud fra, at han er enig med mig i det synspunkt, at energipolitisk er dette indgreb en tåbelighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) forkastedes, idet 62 stemte for, 74 imod.

Underændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 3 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) forkastedes, idet 66 stemte for, 75 imod.

Underændringsforslag nr. 3 i betænkningen forkastedes, idet 66 stemte for, 76 imod.

Ændringsforslag nr. 2 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) og underændringsforslag nr. 5 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 6 uden for betænkningen af Agerschou (SF) og Lenger (VS) og underændringsforslag nr. 6 i betænkningen forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 og 7 i betænkningen og § 1 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 9 i betænkningen forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 i betænkningen, § 2, således ændret, og § 3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 67:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Forhøjelse af bidrag m.v.).

(Fremsat 7/11 85. Første behandling 22/11 85. Betænkning 6/12 85).

Der var stillet 2 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

Forslaget om ændring af arbejdsformidlings- og arbejdsløshedsforsikringsloven gik jo ved førstebehandlingen ud på en forhøjelse af kontingentet for medlemmer af A-kasserne fra 7 gange dagpengesatsen til 7,25 gange dagpengesatsen.

Socialdemokratiet gik imod ved første behandling, fordi vi mente, at en sådan forhøjelse burde hænge og altid har hængt sammen med en regulering af dagpengesatsen.

[Kaj Poulsen]

Her mellem første og anden behandling er der så imidlertid sket det, at man har forhøjet satsen yderligere fra de 7,25 til 7,35 gange dagpengesatsen, og det vil sige, at samtlige arbejdsløse, samtlige efterlønsmodtagere og medlemmer i øvrigt vil komme til at betale mere i kontingent til A-kasserne.

Hvorfor skal man nu betale det mere? Jo, det skal man, fordi det radikale venstre endnu en gang har ment, at der skulle føres omvendt Robin Hood-politik her i folketinget. Man har ment, det var rimeligt, at en gruppe bedrestillede efterlønsmodtagere, som ved siden af deres efterløn har ret til pension, skal have udbetalt indtil 40.000 kr. mere om året i efterløn og pension, og det lader man så efterlønsmodtagerne og de arbejdsløse betale for. Det er i sandhed omvendt Robin Hood-politik, og det fortæller noget om flertallets sociale indstilling. Vi må tage afstand fra forslaget.

Det havde været rimeligt, om flertallet havde taget samtlige efterlønsmodtagere med, som var gået på efterløn under den forudsætning, at de kendte reguleringer af understøttelsesatserne og efterlønsatserne fortsatte.

Vi synes, det er skammeligt, at flertallet agerer på denne måde her i folketinget. Vi må tage afstand fra det, fordi man ikke tager samtlige grupper med, og på den baggrund vil vi naturligvis stemme imod de ændringsforslag, der her foreligger, og imod lovforslaget, som det vil se ud ved tredje behandling.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Socialistisk folkeparti var ved førstebehandling af dette forslag imod det, og det er vi stadig væk. Vi mener stadig væk, det er rimeligt, at man i forbindelse med en fuldstændig nyvurdering, hvor man sætter dagpengene op igen, og hvor man indfører regulering, også skal se på, hvor meget mere der så skal indbetales; det skal der ikke være tvivl om. Men vi er ikke indstillet på, at vi bare skal tage en gruppe ud og sige: nu skal den hvile i sig selv.

Jeg skal ikke her komme ind på, at der faktisk er ført bevis for, at det nu er sådan, at både arbejdsgiverne og lønmodtagerne faktisk betaler mere til ordningen, end de nogen sinde før har gjort, for det er i forbindelse med et andet lovforslag, som vi behandler i øjeblikket i arbejdsmarkedsudval-

get, at vi kan se det. Det skal jeg lade ligge, men det er trods alt et bevis på, at det ikke var nødvendigt at lave denne forhøjelse.

Dertil kommer, at der på et område, hvor jeg godt kan medgive det radikale venstre at der var nogle mennesker, som havde sat deres lid til, at nu fik de den og den ydelse, pludselig bliver indført en anden omregningssats uden videre, hvorved de mister nogle penge. Her havde vi været indstillet på at være med til at se på, hvordan man kunne rette op for den periode, der var tale om.

Men den måde, det søges løst på her, er det helt udelukket at vi kan være med til. Det, man gør, er simpelt hen, at man siger: nu lader vi kontingenterne alene betale det her, ikke kontingentet for arbejdsgiveren, men udelukkende kontingentet for lønmodtagerne. Det viser, hvilken retning alting går i. Det vil sige, at arbejdsløse, som end ikke er i stand til at komme op på maksimumsdagpengene på 105.000 kr., skal være med til at betale en forhøjelse af kontingentet, fordi medlemmer, som i forvejen har 120.000 kr. i pension, dertil skal have efterløn, for at de kan få reddet de 40.000 kr. hjem. Foreløbig er det kun ét tilfælde, vi har af den slags, i andre tilfælde er det noget mindre, der er tale om, men der er dog tale om, at folk, der socialt er ringere stillet, kommer til at betale for, at nogle andre kan få det bedre. Det er en urimelig måde at gøre dette på, og derfor mener vi, at det skulle have været gjort helt anderledes; så havde vi været villige til at se på det, for vi kan godt forstå det synspunkt, at nogle sætter deres lid til, at nu forbliver lovgivningen, som den er. De har en forventning om, at de så kan klare det, og derfor går de på efterløn eller førtidspension.

Jeg er enig i grundsynspunktet, men utrolig uenig i måden, som dette skal løses på, og derfor agter vi at undlade at stemme. Vi vil ikke stemme imod ændringsforslaget, men agter at undlade at stemme til ændringsforslaget, og så agter vi i øvrigt at stemme imod lovforslaget. Uheldigvis nåede vi ikke at blive færdige med de øvrige forslag, vi har liggende i arbejdsmarkedsudvalget. Havde vi dog bare det, kunne vi have flettet nogle flere af de oplysninger ind, vi har fået i forbindelse med andre ting. Den debat må vi så vente med, indtil vi skal behandle lovforslag nr. L 62, men så kommer den igen, og den kommer igen med fornyet styrke; det viser

[Lilli Gyldenkilde]

de tal, som vi er blevet præsenteret for i udvalget. Altså: nej til dette forslag, og vi undlader at stemme til ændringsforslaget.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg har ikke tænkt mig at tale så længe, for jeg synes ikke, der er grund til at sige så meget. Det, der bliver sagt fra socialdemokratiets og SFs side, er jo stort set, hvad der blev sagt ved førstebehandlingen, og der er egentlig ikke det store behov for gentagelser i betragtning af den dagsorden, der ligger foran os.

Jeg vil kun lige sige, at når vi er gået ind for dette ændringsforslag og også har fået regeringen med til det, er det, fordi vi synes, det er urimeligt at ramme mennesker med en indtægtsændring på 25-33 pct., lidt afhængigt af, hvordan man ændrer. Det kan man så mene om hvad man vil; vi synes ikke, at det er acceptabelt.

Med hensyn til finansieringen er vi nødt til at sige, at vi har fået regeringen med til det her, til trods for at regeringen tidligere har sagt nej til det, og vi har så accepteret, at det bliver finansieret på den facon. Hvis det havde været sådan, at socialdemokratiet og SF på et tidligere tidspunkt havde ønsket at medvirke til at få dette ændret, kunne finansieringen selvfølgelig også have set anderledes ud, men det har S og SF ikke. Dette ændringsforslag har stået på finansloven siden 1983.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg kan sige til fru Lone Dybkjær, at som jeg påpegede ved første behandling, er vi klar over, at det radikale venstre har stillet ændringsforslag til finansloven, men det har jo aldrig kunnet få det igennem, bl.a. fordi, som det fremgår af betænkningen, regeringen er meget betænkelig ved denne gennemførelse og ved et brev - ud over spørgsmålet fra juli 1984, som er optrykt i betænkningen - som er et brev fra arbejdsministeren til HKs A-kasse, hvoraf det bl.a. fremgår, at når man har sat datoen 1. januar 1983 på, er det, fordi det er den dato, hvor man er overgået til den nye omregningssats. Men der står intet om, hvad ministeren peger på i brevet til HKs A-kasse, at man har givet varsel om denne situation et helt år i forvejen, således at folk,

der er gået på efterløn i januar måned 1982, har været klar over situationen; de er derfor ikke i den situation, som fru Lone Dybkjær omtaler. Det er da også baggrunden for, at vi kan kalde det her for omvendt Robin Hood-politik.

Vi sagde ved førstebehandlingen, at det er asocialt, at det er forkert, og dertil kommer hele ministerens argumentation i bilaget, som er trykt op i betænkningen som svar på spørgsmål fra arbejdsmarkedsudvalget i juli 1984. Heri påpeger ministeren, at det giver administrative problemer for kasserne at skulle administrere dette i en årrække. Vi har jo tidligere diskuteret det problem her i salen, og vi ved, hvordan forargelsen stiger her i salen, hvis det er sådan, at alle de umulige administrative regler, man pålægger kasserne, bliver svære at følge, men nu har man altså pålagt dem en ting mere, som har gjort det svært at administrere disse ordninger.

Men det er rigtigt, at vi siger det samme, at vi mener det samme, og det er i sandhed det samme som det, vi diskuterede ved første behandling.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg bliver nødt til at sige til fru Lone Dybkjær, at det nu ikke er helt rigtigt, hvad der bliver sagt. Allerede ved førstebehandlingen af dette forslag sagde vi, at vi meget gerne ville være med til at se på det, fordi det var oplagt for os, at nogle mennesker var blevet ramt, som det formentlig ikke var meningen at ramme. Vi er ikke stivstikkere på dette område, så det er der ikke rigtig nogen grund til at prøve at bilde nogen ind. Vi har faktisk en gang imellem et andet syn på disse sager, end socialdemokratiet har, og det ved fru Lone Dybkjær godt, så lad nu være med at sige, at vi ikke var til at få i tale på dette punkt! Der er ingen, der har ønsket at tale med os om det. I øvrigt må jeg sige, at når vi ikke selv er kommet for at tale om det, er det, fordi vi godt vidste, at den eneste måde, dette overhovedet ville komme igennem på med den siddende regering, var, hvis lønmodtagerne selv betalte, og det ville vi ikke være med til.

Denne sag er jo ikke det eneste bevis på dette. Som jeg allerede har sagt, skal vi i morgen drøfte et andet forslag, som også

[Lilli Gyldenkilde]

kommer fra de radikale, som har stået her og sagt, at det ikke kommer til at koste noget. Faktum er, at det kommer til at betyde en kontingentforhøjelse igen. Men lad os nu tage den diskussion op i morgen.

Det, jeg vil gøre opmærksom på, er, at der er ingen, der har bedt os om at gå ind i forhandlinger om dette her. Vi var villige til at se på, hvordan vi kunne rette op her, men med den siddende regering og dens politik vidste vi godt, at det ikke nyttede noget, at vi selv tog initiativ til at snakke med nogen som helst om det.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Til fru Lilli Gyldenkilde vil jeg da sige, at jeg ikke vil blande SF sammen med socialdemokratiet i enhver sammenhæng. Jeg går ud fra, at spørgsmålet om kontingentforhøjelser kan vi tage i morgen. Jeg har også forstået af fru Lilli Gyldenkildes tidligere bemærkninger i dag, at man ikke havde behov for lige præcis at ændre på automatikken. Det er vel sådan, at hvis der er øgede dagpenge, så holder vi den samme automatik, og det er også det, der sker i morgen. Der kommer ikke en anden automatik end den, der hele tiden har været der. Det bliver stadig 7×35. Her kommer der derimod en anden automatik, og det er naturligvis, fordi jeg har skullet finde et flertal for denne finansiering. Man kan diskutere, hvad SF vil, når det drejer sig om finansiering. Det kan jeg så udelukke her, men socialdemokratiet har hele tiden ikke villet bidrage med det her foreslåede. Det vil sige, at der ikke har været flertal for at finde en betalingsmåde. Man har været imod det, og man har ikke deltaget i det, og så har jeg lavet den aftale med regeringen, at det finansieres på denne facon, fordi jeg anså det for vigtigt at få det igennem.

Til hr. Kaj Poulsen vil jeg sige, at cirkulæret blev udsendt den 31. marts 1982, så det er jo uærlig snak, når han siger, at det handler om 31. marts til 1. januar. Det viste sig, at A-kasserne ikke informerede deres medlemmer. Der var folk, der ikke fik det at vide, men det er jo ikke det, det handler om. Det handler om, at socialdemokratiet naturligvis ikke vil vedkende sig, at det har begået en fejl på et tidspunkt, for det ville betyde, at det skulle stemme for dette her, og det kan

jeg godt forstå, men lad dog være med at pakke det ind i alt muligt andet!

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Fru Lone Dybkjær forsøger at få det til at se ud, som om indførelse af en ny omregningsats skulle være en fejl fra socialdemokratiets side. Nej, det er det ikke.

Jeg skal sige til fru Lone Dybkjær, at vi nemlig har den helt stik modsatte opfattelse: når der skal ske stramninger i samfundet, skal det ske hos dem, der har bedst råd. Det er det modsatte af, hvad fru Lone Dybkjær har stået for i de sidste 3 år. Det er nemlig at skære hos dem, der dårligst har råd. Her har man lavet en omregningsats, som ganske rigtigt har ramt dem, der bedst har råd, og det var ikke en fejl, det var helt bevidst.

Så påpeger fru Lone Dybkjær, at dette cirkulære ikke er udsendt før 31. marts. Det kan jo ikke overraske fru Lone Dybkjær, at sådan nogle cirkulærer ikke ændres, uden at man har diskuteret og forhandlet med A-kasserne om de ændringer, der skal foregå, således at A-kasserne allerede meget tidligt i 1982 har været klar over den ændring, som var på vej, og har kunnet orientere deres medlemmer om det og også har gjort det. Jeg betragter det derfor som lidt af en dårlig undskyldning. Måske har fru Lone Dybkjærs nabo ikke fået det at vide, efter at naboen er gået på efterløn. Jeg ved det ikke, men det er nu engang sådan i dette land, at hvis folk ikke undersøger konsekvenserne af lovgivningen, så kan det ikke redde dem; men nu kan jeg forstå, at bare det er gymnasielærere, det drejer sig om, bedrestillede, som har høje pensioner til gode et eller andet sted, så gør det ikke noget, så skal samfundet bare betale. Tilbage står så de dårligst stillede, nemlig efterlønsmodtagerne og de arbejdsløse, som bare kan betale. Det er i sandhed en ny holdning fra det radikale venstre, og det er ikke en socialliberal holdning i hvert fald.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg er nødt til at sige til hr. Kaj Poulsen, at det, at der er udsendt et cirkulære i begyndelsen af 1982, ikke ændrer på forholdene for dem, der er gået på efterløn inden den

[Lone Dybkjær]

tid, og det er også dem, vi tager højde for. Der er faktisk mennesker, der er gået på efterløn også i 1981, hr. Kaj Poulsen, og de rammes af dette cirkulære, som de ikke kendte. Det er det ene, jeg godt vil sige.

Det andet er, at jeg mener, at socialdemokratiet har begået en fejl i den forstand, at der blev begået en uretfærdighed over for nogle mennesker, som fik ændret deres indtægtsvilkår meget brat – jeg har sagt mellem 33 og 35 pct. – og det er altså mennesker, der kan rammes på den måde, som det er beskrevet i udregningerne og i bilagene til betænkningen, mennesker, der har 120.000 eller 130.000 kr. i pension og som følge deraf ikke får nogen efterløn.

Det tredje, jeg godt vil sige her, er, at jeg faktisk er enig i den fælles omregningssats. Vi har aldrig på noget tidspunkt protesteret mod den fælles omregningssats. Vi er enige i, at den skulle gennemføres. Vi er bare ikke enige i den måde, den blev gennemført på, fordi den derved ramte nogle mennesker, der havde handlet i tillid til, at systemet så anderledes ud.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det sidste er selvfølgelig ikke nyt for os, at det radikale venstre ikke har været uenigt i en ny omregningssats, men så tilføjes det, at man ikke har været interesseret i at ramme nogle mennesker, som efterfølgende bliver ramt, fordi de har haft tiltro til, at systemet har fungeret sådan – det var dog en udtalelse!

Hvad med samtlige de efterlønsmodtagere, der er gået på efterløn før den 1. januar 1983 i tiltro til, at de reguleringssystemer, som har været kendt i årevis i Danmark, vil køre videre? Dem er der ingen sympati for. Og så vil jeg da godt sige til fru Lone Dybkjær, at hvis hun læser vores betænkning bidrag, vil hun se, at vi godt vil være med til en ændring af dette system, såfremt vi kunne have ændret det for samtlige, der er gået på efterløn i tiltro til, at de systemer, der har fungeret før 1. januar 1983, også fungerede nu. Men der er altså ingen sympati, når det drejer sig om dem, der får den absolut laveste efterløn udbetalt. Det er der kun, når det drejer sig om de bedrestillede efterlønsmodtagere.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Hvad der er politisk vigtigt, afhænger jo af de politiske briller, man har på, og af denne debat kan man konkludere, at det radikale venstre mener, at de efterlønsmodtagere, som får pension oveni, er vigtigere end den store gruppe af efterlønsmodtagere, som kun har efterlønnen. Det er vi uenige i.

Man kan også sige, at nogle gange kan man næsten blive rørt til tårer over de radikale. I betækningsbidraget udtrykkes stor tilfredshed med, at den uretfærdighed, som blev begået af den socialdemokratiske regering – siges det – over for en række efterlønsmodtagere ved gennemførelsen af den fælles omregningssats, nu fjernes, men jeg må sige, at tårerne er mere tårer over de radikales dobbeltmoral og hykleri.

Ændringsforslaget betyder jo, at samtlige A-kassemedlemmer, arbejdsløse som arbejdende, skal betale et ekstra bidrag til arbejdsløshedsforsikringen, idet medlemsbidraget skal stige fra 7 til 7,35 gange maksimal dagpengesats i stedet for til 7,25 som først udtænkt, og så skal man altså bruge denne stigning til at gøre godt med for de efterlønsmodtagere, som fik mindre i sin tid på grund af indførelsen af en fælles omregningssats. VS mener, at det er en forkert måde at tænke på simpelt hen.

HK foreslog i forbindelse med indførelsen af den fælles omregningssats, at man skulle operere med en overgangsordning, og det kunne der vel have været god grund til at se nærmere på. Det afviste arbejdsministeren – og det er i dette tilfælde arbejdsminister Grethe Fenger Møller – med den begrundelse, at det ville være administrativt besværligt og ikke kunne lade sig gøre. Nu kan det godt lade sig gøre, nu skal kasserne til at bruge tid på efterbetaling til de efterlønsmodtagere, som vel at mærke kan dokumentere, at de skal have efterbetaling, hvilket da også vil give en kraftigt forøget administration i kasserne.

VS går imod, at den bedrestillede del af efterlønsmodtagerne skal have en efterbetaling, som betales af samtlige A-kassemedlemmer, hvoraf mange, og i alle tilfælde alle de arbejdsløse, har en økonomi, som er væsentlig dårligere end den gruppe, der her er tale om. Vi kan ikke gå ind for sådan en konstruktion.

[Elisabeth Bruun Olesen]

Og så synes vi ærlig talt, at de radikales dobbeltmoral sættes godt i relief af, at de 2 pct.s forhøjelse, som de radikale ønsker på dagpengene og efterlønsatserne, ikke skal omfatte de efterlønsmodtagere, som gik på efterløn før den 1. januar 1983. Der står ikke noget i fremsættelsen om hvorfor. Det vil jeg godt spørge de radikale om: Er begrundelsen den, at de allerede har fået det, man kalder en velstandsregulering? Her snakker man lige pludselig ikke mere om, hvilket indtægtsniveau disse efterlønsmodtagere, som vel at mærke kun har deres efterløn at leve af, var gået på efterløn i tiltro til.

Så vil jeg godt sige, at der er blevet snakket meget om, at det var 40.000 kr., man skulle være gået glip af. Vi har under udvalgsarbejdet fundet frem til, at det absolut er en undtagelse, og at den almindelige indtægtsnedgang har været på omkring 10.000 kr. Og så synes jeg egentlig, det skal med i debatten, at det, at den fælles omregningssats faktisk steg, betød, at der var nogle, der fik mere udbetalt, nemlig de efterlønsmodtagere, som havde den dårligste pension. For 900 af dem var det en forbedring.

Vi ville i sin tid godt have været med til at kigge på en form for overgangsordning, men her og nu er vi imod, at det er dem, der har mindst, der skal betale til dem, der har mere.

Dohrmann (FP):

Når fremskridtspartiet om et øjeblik stemmer imod de stillede ændringsforslag og senere imod lovforslaget som helhed, har vi ikke dermed taget stilling til, hvor meget efterlønsmodtagerne skal have. Vi gør det alene, fordi vi finder det principielt forkert, at man gang på gang pålægger arbejdspladserne, arbejdsgiverne såvel som lønmodtagere, den slags ekstra omkostninger, som der her er tale om. Det bør være således, at man naturligvis giver den løn, som nu engang er aftalt, og dermed slut! Den ene forhøjelse efter den anden, som gør, at arbejdsgiveren og også lønmodtageren får pålagt en masse sociale omkostninger, er efter vores mening noget helt forkert. Man bør betale for den arbejdskraft, man nu engang benytter sig af, men det kan ikke være rimeligt, at landets arbejdspladser skal være en slags socialkontor, så ud fra disse betragtninger vil vi som

sagt stemme imod det, man er blevet enig om.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Hr. Kaj Poulsen sagde i sit indlæg, at socialdemokratiet allerede ved førstebehandlingen af dette lovforslag var gået imod det. Sådan husker jeg ikke førstebehandlingen. Jeg husker den sådan, at socialdemokratiet i princippet accepterede det, der er indeholdt i efterlønsordningen, nemlig at efterlønsordningen økonomisk skal hvile i sig selv, ligesom det accepterede det nettofinansieringsprincip, der ligger i efterlønsordningen. Så er det korrekt, at hr. Kaj Poulsen stillede nogle spørgsmål, men principielt var socialdemokratiet enig i synspunktet om, at det må være nettofinansieringsprincippet, der skal være gældende, ligesom det var gældende, dengang efterlønsordningen blev indført af en socialdemokratisk regering.

Det, der ligger bag dette lovforslag, er jo netop ønsket om at fastholde nettofinansieringsprincippet, og lovforslaget har ikke noget at gøre med satserne på dagpenge eller med, hvor mange der modtager arbejdsløshedsdagpenge, men det har noget at gøre med, hvor mange der modtager efterløn, og når det har været nødvendigt at fremsætte dette lovforslag, skyldes det jo, at efterlønsordningen er blevet en succes i den forstand, at så mange mennesker er gået på efterløn, og at antallet af efterlønsmodtagere er steget hvert eneste år, hvorfor det har været nødvendigt med en såkaldt ajourføring.

Så er det rigtigt, at der er kommet en mindre forhøjelse ekstra i forhold til det lovforslag, vi behandlede under førstebehandlingen, og den skal dække udgifterne til de personer, som har en mulighed for at få ændret deres omregningssats. Det er en forhøjelse på 0,10, som skal dækkes af medlemmerne, og det svarer således til, hvad en tidligere, socialdemokratisk regering gjorde, dengang man forbedrede tredje trin af efterlønsordningen. Da sagde man også, at det var medlemmerne alene, der skulle finansiere den forbedring, og derfor kan jeg ikke se, at der skulle være noget odøst i, at man foretager finansieringen på denne måde.

Så siger fru Lilli Gyldenkilde, at man fra SFs side ville have været positiv over for dette lovforslag, såfremt man havde sat dagpen-

[Arbejdsministeren]

gene op samtidig, men dette har ikke noget at gøre med arbejdsløshedsdagpengene, dette har kun noget at gøre med – som jeg sagde før i mit svar til hr. Kaj Poulsen – udgifterne til efterlønsordningen, og når udgifterne til efterlønsordningen er steget, er det, fordi der er kommet flere mennesker på efterløn.

Så har nogle været inde på betragtninger om, hvorvidt det nu var rimeligt eller ikke, at man rådede bod på den uretfærdighed – som fru Lone Dybkjær kalder det – der var begået over for mennesker, som var gået på efterløn i tillid til den omregningssats, der var gældende inden 1. januar 1983, og hertil siger hr. Kaj Poulsen, at så skulle man have gjort noget for alle efterlønsmodtagere. Det vil sige, at man rent faktisk ikke må lave nogen ændringer. Det kan man jo ikke sige at man generelt ikke må gøre, for det ville betyde, at man politisk ville være afskåret fra enhver form for ændring, men det, som der er taget hensyn til med dette ændringsforslag, er en gruppe, som jeg tror både det radikale venstre og jeg er enige om ikke er en stor gruppe antalsmæssigt, men en gruppe, som har fået en uretfærdig behandling. Ganske vist tror jeg heller ikke på, at alle de mennesker, der er tale om, har haft en indtægtsnedgang på 40.000 kr., men det, der blev nævnt under førstebehandlingen, var et eksempel på, at en person kunne komme i den situation at miste op til 40.000 kr. – og der er mange andre, som har mistet mindre – på grund af den fælles omregningssats.

Så er det spørgsmål blevet rejst, om ændringsforslaget betyder, at kasserne får en større meradministration, og det er rigtigt, at det er noget, som jeg har været optaget af. Jeg mener, at med den formulering, vi har fundet frem til af ændringsforslaget, har vi fundet en metode, hvorved vi ikke pålægger kasserne et stort arbejde, idet vi netop siger, at medlemmerne selv skal kunne dokumentere, at de har krav på at få deres sag taget op igen, at det påhviler det enkelte medlem at skaffe den fornødne dokumentation.

Så pegede fru Elisabeth Bruun Olesen på, at der var nogle, der på grund af den fælles omregningssats fik forbedret deres efterløn. Ja, det er rigtigt. Det var der en del mennesker der gjorde, men det bliver der jo heller ikke rørt ved med dette ændringsforslag. Det, man rører ved, er de mennesker, som kom i en akut vanskelig situation, og det drejer sig

om en lille gruppe i en kort overgangsperiode. Jeg kan derfor ikke rigtig forstå, at man ikke kan være med til at klare disse problemer og stemme for ændringsforslaget, men det er der åbenbart et flertal som vil.

Hr. Dohrmann siger, at han vil stemme imod, fordi han vil stemme imod enhver omkostning for arbejdsgivere og lønmodtagere; lønmodtagerne skal have deres løn, men så må det også være slut med det. Dertil vil jeg sige, at så længe vi har efterlønsordningen – og den skal vi jo da beholde – må det også være sådan, at den er baseret på et nettofinansieringsprincip, fordi den ikke kan finansieres over skatterne. Det, hr. Dohrmann siger, forudsætter jo, at efterlønnen skulle afskaffes, og det er i hvert fald ikke regeringens intention.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Nu sagde arbejdsministeren, at hun ikke rigtig kunne forstå, hvorfor vi ikke ville være med. Dette koster 95 mill. kr., som skal betales af ganske almindelige A-kassemedlemmer, hvis økonomiske situation, som jeg sagde før, som regel er meget dårligere end de menneskers, som dette ændringsforslag kommer til gode.

Vi har på et af spørgsmålene i arbejdsmarkedsudvalget fået det svar, at det drejer sig om 3.500 mennesker nu, og heraf er det 900, der har fået det bedre med den fælles omregningssats. Det vil sige, at det drejer sig om ca. 2.600 mennesker. Det er de mennesker, som har et levestandard, som er højere end en almindelig efterlønsmodtagers. Vi kan selvfølgelig ikke være med til at lade dem, der har det ringere, betale.

Når dette eksempel med 40.000 kr. bliver nævnt igen og igen, vil jeg sige, hvem det drejer sig om. Det drejer sig om et medlem, som havde 230.000 kr. i årsindtægt, og som fik en pension på 120.000 kr. Oven i det fik vedkommende så efterløn og her, før omregningssatsen blev ændret, udbetalt 49.700 kr. i supplerende efterløn og bagefter 9.800 kr. i efterløn.

Jeg vil godt spørge de radikale: hvor mange mennesker tror man dette drejer sig om? Vi har ikke kunnet få opklaret det under udvalgsarbejdet. Vi har kun fået at vide, at det handler om et ganske enkeltstående tilfælde.

Kaj Poulsen (S):

Jeg kan bekræfte, at ministerens hukommelse er næsten – næsten – perfekt. Det er rigtigt, at jeg ved første behandling udtrykte, at vi principielt er enige i, at udgifterne til efterløn netto skal betales, men så sagde jeg videre, at siden regeringen – eller arbejdsministeren, sagde jeg endda – er begyndt at rode rundt i systemet, har man nu fået en situation, som gør det umuligt at følge de principper, man har fulgt hidtil, nemlig at forhøje kontingentet samtidig med, at satserne blev forhøjet. Det var vores baggrund for at tage afstand fra dette forslag, og det står selvfølgelig ved magt.

Ministerens kan ikke forstå, at vi nu ikke kan være med til at ændre ordningen for de bedrestillede, og ministeren sagde, at det kunne man ikke gøre, hvis man ikke gjorde noget for alle efterlønsmodtagere. Det er jo ikke det, det drejer sig om. Det er ikke det, vi beder om. Vi beder bare ministeren om at forstå, at det, at man er gået ind i en ordning i tiltro til gældende regler, ikke kun gælder de velstillede i vores samfund. Det er jo det, ministeren står og argumenterer for. At man er gået ind i en ordning i tiltro til gældende regler, må da også betyde, at de efterlønsmodtagere, som før 1. januar 1983 er gået på efterløn uden at have pension, er gået ind i ordningen i tiltro til, at de gældende regler vedrørende reguleringen af efterlønsatserne forblev, som de var før 1983. Baggrunden for, at vi siger nej til dette forslag, er, at det kun er de bedrestillede, der bliver tilgodeset af udtrykket »i tiltro til gældende regler«.

Hvis man læser vores bidrag til betænkningen, vil man se, at socialdemokratiet ikke ville være uvilligt til at gå med til denne ordning, hvis man tog alle dem, der var ramt af regeringens indgreb i 1982, med i den, men de dårligst stillede får kun lov til at betale ekstra. Det er baggrunden.

Ministerens siger, at det med den fidus, man har fundet i dette ændringsforslag, er pærenemt for kasserne at klare disse problemer. Må jeg gøre ministeren opmærksom på, at hun har ændret § 86, stk. 2, hvoraf det fremgår, at det ikke mere er almindelig agtpågivenhed, kasserne skal udvise, hvis de skal vurdere disse sager. Det, det drejer sig om, er altså, at kasserne nu skal gå flere år tilbage, vurdere folks indtægtsgrundlag, deres

omregningssatser osv. og på den baggrund tage stilling til, om disse mange, mange penge kan udbetales. Nu er det under skærpet agtpågivenhed, og hvis der foregår fejl i denne situation, kan ministeren vaske hænder, for så er det kassen, der står tilbage og skal betale. At tænke sig, at man skal flere år tilbage og se på indtægtsgrundlag, på omregningssatser for de enkelte medlemmer, og alligevel skal man udvise skærpet agtpågivenhed og have et skærpet ansvar over for, hvad der foregår!

Jeg synes bestemt, at det er blevet betydelig vanskeligere med de regler, ministeren har fået indført, med de administrative problemer, der vil være i denne sag. Jeg vil tro, at kasserne vil sende samtlige sager ind til direktoratet og få det til at afgøre dem, og så bliver der dynger af sager én gang til.

Jeg synes, det er uklogt, hvad man har lavet, også af administrative grunde, men det ser man stort på, når det er de bedrestillede, der skal tilgodeses.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg kan nu ikke helt forstå, at regeringen, når den vil give julegaver ved denne tid, i det mindste ikke kan hitte ud af, at så må man splejse til julegaverne. Det, der oprindeligt lå i forslaget, var, at medlemskontingentet og arbejdsgiverafgiften skulle stige med 7 kr. for hver part pr. måned. Så stiller man dette ændringsforslag fra det radikale venstres side, og et eller andet sted kan jeg godt forstå at de radikale må tage det, de kan få, selv om det er beklageligt, at det var det, de kunne få. Når jeg ser på de øvrige tal, jeg har fået i anden forbindelse vedrørende dagpengene, kan jeg ikke forstå, at man i det mindste ikke kunne sige, at arbejdsgivere, henholdsvis medlemmer, selv må betale dette. Det var jo det oprindelige i forslaget.

Når vi ser på, hvordan arbejdsløshedsdagpengenes finansiering er sammenskruet, er der i den tid, hvor vi har haft den siddende arbejdsminister, sket det, at hvor statens bidrag til dette var 70 pct., før denne arbejdsminister kom til, er dette bidrag nu 66,5 pct., altså sparer staten penge på dagpengene. Ser vi på, hvordan det så ud for henholdsvis arbejdsgivere og arbejdstagere, var det beløb, arbejdstagerne betalte, 14 pct., før denne arbejdsminister kom til, og for arbejdsgiverne

[Lilli Gyldenkilde]

var det 16 pct. I dag er det omvendt. Nu er det for arbejdstagerne 17,4 pct., og det er 16,1 pct. for arbejdsgiverne.

Jeg kan ikke se andet, end at der ligger en klar politisk linje i det her: nu skal man selvfinansiere mere og mere. Det er et politisk ståsted, jeg ikke er uenig i, men det kan man da i alt fald forstå, så meget vil jeg medgive. Jeg er ikke enig i det, men det er da forståeligt.

Det, der er uforståeligt, er, at fordi man vil gøre det godt for nogle få mennesker, som ikke er blevet behandlet særlig godt – det vil jeg indrømme – så lader man lønmodtagerne alene betale det. Det synes jeg ærligt talt ikke er klog politik. Jeg vil gå imod det til hver en tid.

De svar, vi har fået her, kan også blive brugbare i den længere polemik, vi skal have om dagpengesystemet, for tilsyneladende aner man ikke ret meget om, hvad det er, man gør, når man fastlægger en linje, før det egentlig er vedtaget af folketinget, at sådan skal det være.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg kan da godt forstå, hvorfor socialdemokratiet og SF skal mange gange på talerstolen vedrørende dette forslag. Mange ord er vel det eneste, der kan bortforklare, hvad det er, de laver.

Til fru Lilli Gyldenkilde og hr. Kaj Poulsen: jeg synes, vi skal holde tingene på jorden og konstatere, at det drejer sig om 3 kr. pr. måned for at gennemføre de ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Kun kort for at retlede fru Lone Dybkjær. Det er ikke for at bortforklare nogle ting. Det er, for at det radikale venstres asociale og urimelige holdning ikke skal blive forbli- gået i tavshed.

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg synes, at fru Lilli Gyldenkilde blander to forskellige ting sammen. Det ene er udgifter til arbejdsløshedsdagpengene, hvor det er rigtigt, at man kan sige, at forsikringsprincippet er blevet styrket under denne regering ved, at medlemsbidrag og arbejdsgiverbidrag er blevet sat op, således at parterne bærer en

større andel, selv om man stadig væk må sige, at staten bærer den allerstørste andel, omkring 70 pct. Det er én side af sagen.

Det, vi diskuterer her, er spørgsmålet om finansiering af efterlønsordningen. Det, der ligger i efterlønsordningen, er et nettofinansieringsprincip, således at efterlønsordningen skal hvile i sig selv. Det vil sige, at parterne gennem deres bidrag skal betale det, efterlønsordningen koster, og derfor må parternes bidrag være afhængige af, dels hvilket niveau der er i kroner og øre for efterlønnen, dels antallet af efterlønsmodtagere, og det er det, der ligger i dette lovforslag.

Det, der er kommet på ekstra som et ændringsforslag for at dække udgifterne til de ændrede regler om omregningssatsen, er, at medlemmerne skal betale ca. 34 kr. pr. år, og det synes jeg nu ikke er et særlig stort beløb. Jeg synes, det er forkert, som fru Lilli Gyldenkilde gør, og som også hr. Kaj Poulsen har gjort tidligere under denne debat, at sige, at det hele hænger sammen med spørgsmålet om, hvorvidt dagpengene stiger eller ikke stiger. Jeg kan slet ikke forstå, at socialdemokratiet, som har indført efterlønsordningen, nu stiger af, fordi det foreslås, at efterlønsordningen bør være baseret på nettofinansieringsprincippet. Det er i strid med socialdemokratisk politik, i strid med det, socialdemokratiet selv har været med til at gennemføre.

Hr. Kaj Poulsen ved inderst inde godt, at når dette lovforslag er kommet, er det, fordi vi ved, at antallet af efterlønsmodtagere har været stigende de sidste mange år, lige siden ordningen blev indført, og at det også vil stige i de kommende år.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er arbejdsministeren, der kalder mig herop igen. Jeg skal ikke give mig ind i en polemik om, hvem der forstår hvad i denne sammenhæng, men det kan ikke nytte noget, at man vil forsøge at sige, at dette er to forskellige ting, for det er det altså ikke. Det er to forskellige sider af samme sag, og man bliver nødt til at indrømme, at sådan er det.

I oplægget var der tale om en forhøjelse på 84 kr. om året for arbejdstagerne og 84 kr. om året for arbejdsgiverne. Så finder man ud af at stille dette ændringsforslag, og så

[Lilli Gyldenkilde]

skal man lave en forhøjelse, og hvad gør man så? Jo, man lægger 36 kr. ensidigt på arbejdstagerne. Det, jeg bliver ved med at skælde ud over, er, at man påberåber sig, at man kommer med et forslag, hvor man forøger bidraget med 84 kr. for hver part, men man gør ved ændringsforslaget det, at man ensidigt forøger bidraget for den ene part.

Jeg synes da, det er i orden, at man indrømmer, at man forfølger sin politik, men jeg synes ikke, det er i orden, at man går op og fortæller, at andre, som har siddet og arbejdet med dette i årevis, ikke har forstået en pind af det hele. Jeg synes, det er mere reelt at stå op og sige: det er den politik, vi forfølger, forsikringsprincippet skal være større, man må betale mere til ordningen. Jeg synes ikke, det er rimeligt at sige, at andre ikke har forstået en pind af det hele, når det er tvivlsomt, om man selv har.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg skal gøre det kort. Til fru Lilli Gyldenkilde vil jeg sige, at det selvfølgelig ikke er så underligt, at arbejdsgiverne ikke skal betale til dette, for de er jo endnu bedre stillet, så de skal selvfølgelig gå fri.

Det er ubestrideligt, når både ministeren og fru Lone Dybkjær siger, at det er småpenge, det drejer sig om. Det er helt ubestrideligt. Sådan er det, hver gang de mange skal betale til de få, og sådan vil det være. Problemet i denne sag er, at de mange i denne situation er de mennesker, der har mistet 20 pct. i realløn ifølge ministerens svar til udvalget. De efterlønsmodtagere, som er blevet snydt, er dem, der gik på efterløn før 1. januar 1983, og som har haft en købekrafttilbagegang på 8 pct. De skal altså betale til dem, der nu skal have fuld glæde af det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 og 2 til § 1, § 1, således ændret, og § 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Anden behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Kvoter for 1986, byggeskedefond, ændret finansiering af byggeskader, ændret finansiering af ungdomsboliger m.v.).

(FremSAT 9/10 85. Første behandling 16/10 85. Betænkning 8/12 85).

Der var stillet 20 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Baadsgaard (S):

Dette forslag havde vi jo en del kritiske bemærkninger til ved første behandling, men vi kan nu konstatere, at de borgerlige partier og regeringen har lyttet til disse kritiske bemærkninger. Ministerens forslag gik jo ud på 7.500 boliger, og det er nu ændret til 9.000 boliger. Vi ser med glæde på denne ændring.

Socialdemokratiet har stillet ændringsforslag om, at kvoten skal være på 12.000 almennyttige boliger. Hvorfor vil ministeren ikke være med til denne ændring? Er det på grund af behovet? Nej, der er ingen indsigelse fra boligministeren om, at der er en lang kø af boligsøgende. Der er ingen indsigelse om, at der er 14.000-15.000, der har søgt om andel i kvoten. Der er flygtningeproblemet, som er helt akut med hensyn til boligsituationen. Der er kommet et ændret familiemønster, og der er mange unge, der i disse år kommer ud på boligmarkedet. Alle disse be-